

Paide Gümnaasiumi arengukava 2024/2025 kuni 2026/2027 õppeaastateks

Arengukavale on arvamuse andnud ja heaks kiitnud:
31.05.2024 Paide Gümnaasiumi õpilasesindus
23.04.2024 Paide Gümnaasiumi hoolekogu
26.08.2024 Paide Gümnaasiumi õppenõukogu
16.01.2025 Paide Gümnaasiumi hoolekogu

Sisukord

1.	Kooli väärtused.....	2
2.	Visioon.....	2
3.	Missioon.....	2
4.	Arengukava loomise taust.....	3
5.	Strateegilised eesmärgid.....	5
6.	Eesmärkide täitmise tulemusnäitajad.....	8
7.	Strateegia elluviimise põhimõtted ja kooli eripära.....	10
8.	Arengukava muutmine.....	12

1. Kooli väärtused

ARENG

Me tahame olla igas valdkonnas järjest paremad, toetades ja arvestades jätkusuutlikku mõtteviisi. Loomelukestvat õpet toetava ja igaühe võimeid arendava õpikeskkonna, kus vigade tegemine ja nendest õppimine on loomulik õppeprotsessi osa. Otsime ja kasutame tagasisidet oma arengu toetamiseks.

AVATUS

Oleme avatud uutele ideedele ja muutustele. Avatus väljendub meie omavahelises suhtlemises ja elustiilis. Me püüame mõista erinevaid inimesi ja tõekspidamisi.

USALDUS

Usaldusega loome kindlustunde ja vundamendi kõikidele suhetele. Me oleme lojaalsed ja pühendunud partnerid koostegemistes. Me arendame usaldusväarsust ning õpime usaldama teisi ja iseennast.

LOOVUS

Me kasutame teadmisi ja oskusi loovalt, et lahendada erinevaid olukordi, katsetada ja luua uut. Loovus on oluline osa meie mõtteviisist.

KOOSTÖÖ

Loomelkoostöös paremaid lahendusi, õpime teineteiselt ja jagame teadmisi. Kool ja meid ümbritsev keskkond on meie koosloome.

2. Visioon

**Paide Gümnaasium on uute algatuste looja ja eestvedaja.
Me märkame ja hoolime ning oskame muuta maailma paremaks.**

„Paide Gümnaasiumi“ all me peame silmas nii kooli organisatsioonina kui ka siin õppijaid ja töötajaid. Me kõik muudame paratamatult maailma enda ümber, ent olles sellest teadlikud saame kutsuda esile mõtestatud ja teadlikud muudatused, mis muudavad maailma paremaks. Soovime, et siit lahkuksid tulevased maailmamootjad, kes suudavad, oskavad ja tahavad muutuda kõigepealt ise, et seeläbi muuta oma kogukonda ja maailma enda ümber paremaks. Visiooni rõhuasetuseks on selliselt enesejuhtimine ja aktiivne hoiak iseenda ja maailmas toimuva suhtes. Kogu kooli keskkond toetab aktiivse vastutava MINA ja tema isiksuslike ressursside arendamist.

3. Missioon

Paide Gümnaasium loob kõigi selles osalejate kaasabil huvitava, motiveeriva ning haarava õpi- ja tegevuskeskkonna 21. sajandi oskuste ja ainepädevuste omandamiseks.

21. sajandi oskusi arendav õpikeskkond tekib vaid kõikide erinevate osapoolte kaasabil ja aktiivsel osalusel. See eeldab toimivat ja edasiviivat koostööd kõikide kooliga seotud osapoolte vahel.

4. Arengukava loomise taust

Arengukava koostamise aluseks on võetud eelmise perioodi arengukava täitmise analüüs ja järeldused. Eelmine, vastse kooli esimene arengukava keskendus eesmärkides laiemalt kooli arenguks vajaliku keskkonna ja eelduste (peamiselt õpikeskkond ja kooli meeskond) loomisele või edasiarendamisele. Sellel hetkel oli kooli usaldusväarsuse kasvatamiseks õppimise ja õppesisu kõrval oluline sõnastada selgelt ka juhtimis- ja koolikultuuri, kogukonna ja noorsootööga seotud aspekte ja sihiseadet. Käesolevas arengukavas keskendutakse ja seatakse fookus selgelt õppimise ja õpilaste arenguga seotud eesmärkidele. Samas on varasemast perioodist sõnastatud põhimõtted jätkuvalt olulised ja muudatuste juhtimise lahutamatud osad, mille edasine areng lähtub uuest fookusest ning toetab siin sõnastatud eesmärkide saavutamist. Seepärast on ka selles arengukavas need põhimõtted uuesti kirja pandud (vt pt 7) koos kooli väärtuste, missiooni ja visiooni sõnastusega (vt pt 1).

Käesoleva arengukava eesmärgid on sõnastatud 2023/24 õppeaasta jooksul koostöös õpetajate ja õpilastega. Sõnastatud põhimõtted ja peamised eesmärgid on heaks kiitnud kooli õppenõukogu, õpilasesindus ja hoolekogu. Ühistes aruteludes keskenduti ainult õppimise ja õpilase arenguga seotud eesmärkidele. Arutelude aluseks olid kooli enda, HARNO riikliku rahulolu-uuringu ja Tallinna Ülikooli õpilasuuringu tulemused.

Arengukava eesmärkide saavutamise mõõtmine

Eesmärkide mõõdikud (tulemusnäitajad) on esitatud 6. peatükis. Võrdlusbaasi tagamiseks on tulemusnäitajad valitud peamiselt riikliku HARNO rahulolu ja TLÜ õpilasuuringutest, kuid ka kooli enda uuringutest.

Kuna puuduvad uuringud, mille alusel saaks üheselt määrata sarnase kooli (näiteks võrreldav suurus ja õpilaste sarnane sotsiaalmajanduslik taust) tulemusnäitajate optimaalseid väärtusi, siis on need valitud varasemate aastate tulemuste analüüsi alusel ja sooviga näha nende näitajate jätkuvat kasvu. Samas peab arvestama, et oma olemuselt ei ole tulemusnäitajad saavutatavad nende maksimaalsete väärtustena. Seepärast võib olla juba saavutatud suhteliselt kõrgete tulemusnäitajate hoidmine väärtus omaette. Lisaks on vaja ka koolisiseselt tõsta ka õppeprotsessi analüüsi kvaliteeti, mis võimaldaks minna kooli ja riigi keskmistelt väärtustel rohkem õpilase tasemele, et tagada täpsem hinnang muudatuste juhtimisele.

Sihtväärtused on seatud eeldades, et ümbritsev keskkond ja koolile antud ülesanded jäävad üldjoontes samaks võrreldes senisega (õpilaste arv, vastuvõtu tingimused, seadusandlik baas, jmt). Samuti võivad mõjutada arengukava eesmärkide saavutamist tõenäolised muudatused seoses lähiümbruse gümnaasiumite ja keskkoolide pakkumise ümberkorraldamisega.

ARENGUKAVA 2021–2023 ÕA

Meie kooli väärtused:

Visioon
Paide Gümnaasium on uute algatuste looja ja eestvedaja. Me märkame ja hoolime ning oskame muuta maailma paremaks.

Juhtimis- ja koolikultuur

Juhtimis- ja koolikultuur tagab üldise avatud, hooliva, kaasava, asjaliku ja lootusriikka õhkkonna iseenda ja maailma paremaks muutmiseks ja loob tööõnne ja koolirõõmu.

Strateegilised eesmärgid

Õpikäsitus ja õppesisu

Paide Gümnaasiumis on iga õppija arengut toetav nüüdisaegne õpikäsitus ja ajakohane õppesisu.

Kool kogukonnas

Kogukondlik koostöö annab koolile täiendava eripära ja loob vastastikust lisandväärtust.

Mitmekesised valikkursused

21. sajandi oskused

Noorsootöö jm õppetööd toetavad tegevused

Arutelu- ja suhtluskultuur

Missioon

Paide Gümnaasium loob kõigi selles osalejate kaasabil huvitava, motiveeriva ja haarava õpi- ja tegevuskeskkonna 21. sajandi oskuste ja ainepädevuste omandamiseks.

ARENGUKAVA 2024–2027 ÕA

I Õpilased kasutavad õppimisel tõhusaid õpistrateegiaid.

Arendame õpilaste õppeprotsessi viisil, mis soodustab tõhusate õpistrateegiate kasutamist ja teadlikku õpioskuste arendamist. Eesmärk hõlmab:

- õpetajate teadlikkuse ja nende õpetamise oskuse tõstmist tõhusate õpistrateegiate ja õpioskuste õpetamisel;
- õppeprotsessi kohandamist, mis suunaks õpilasi kasutama rohkem tõhusaid ja valima teadlikult vastavalt vajadusele sobivaid õpistrateegiaid;
- õpilaste julgustamist tõhusaid ja sobivaid õpistrateegiaid mõistma ja kasutama;
- vanemate kaasamist, mis aitaks muuta õpilaste ja nende perede uskumusi ja harjumusi õppimise osas.

II Ennastjuhtiva õppija areng on toetatud ja selle toetamiseks on loodud sobiv keskkond.

Loome noorte enesemääratluspädevuse (minapilt, enda tegevuste juhtimine ja selle alusel oma õppimise ja arengu suunamine) arendamiseks sobivat keskkonda. Õpikeskkond ja õpiprotsess peab soodustama õpilaste keskendumisoskuste paranemist, ajakasutamise oskuse suurendamist ja positiivset suhtumist õppimisse. Eesmärk hõlmab:

- õpilaste vahendite loomist, mis aitavad neil oma õpiteekonda kaardistada ja planeerida;
- õpilaste julgustamist selgete eesmärkide (nii lühikeses kui ka pikemas perspektiivis) seadmist ja nende täitmiseks tegevusplaanide koostamist;
- oma (õpilane) arengu süsteemset jälgimist kogu kolmeaastase õpiteekonna jooksul;
- peamiselt mentorite väljaõppe tagamist õpilaste toetamiseks enesemääratluspädevuse toetamiseks.
- toetada õppimisel paremini ja teadlikumalt õpilaste psühholoogilisi baasvajadusi (autonoomse motivatsiooni toetamine)

III Õpilaste õpikogemus on mõtestatud ja tähendusrikas.

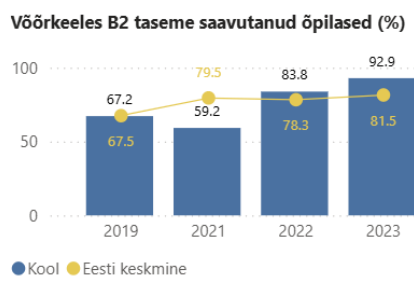
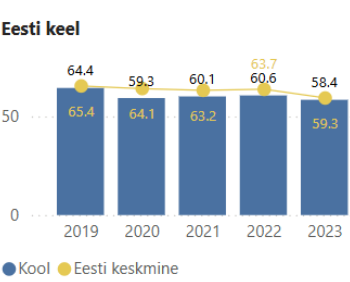
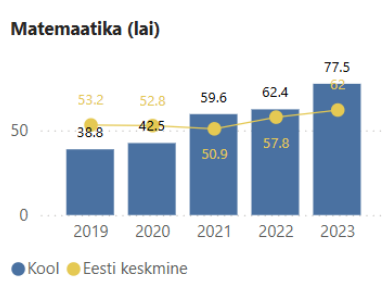
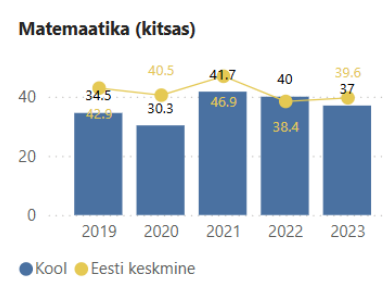
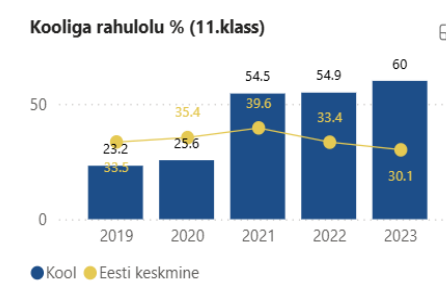
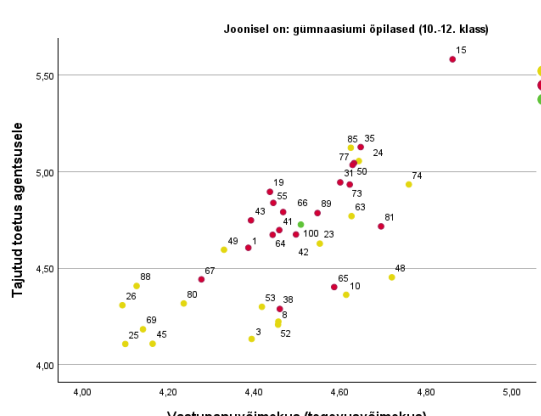
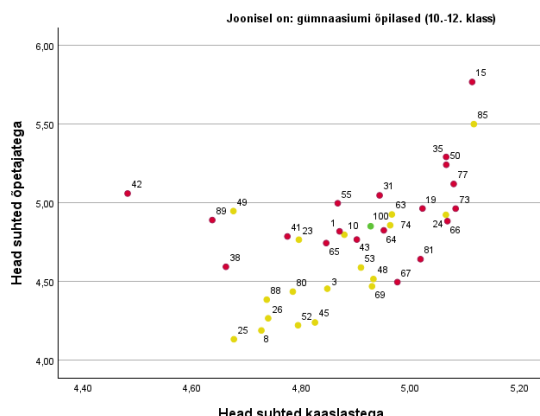
Arengukava perioodil on eesmärk leida võimalused ja piloteerida õppekava õpiväljundite lõimimist koolile sobiva õppe loomiseks, mis ühendab erinevaid õppeaineid terviklikumaks ja igapäevaeluga paremini seotud õpikogemuseks. Igal õpilasel on võimalus osaleda õppeaasta jooksul vähemalt ühel sellisel kursusel. Lõiming peab toetama õpilaste vaimset ja emotsionaalset heaolu, soodustama ennastjuhtivat õppimist ning tugevdama aineülestest seoste mõistmist ja ainealaste oskuste praktilist rakendamist. Siin tuleb koolil leida oma tee ja mõelda, kuidas ja millises mahus lõimitud õpe:

- aitab muuta õppimist tähendusrikkamaks;
- tagab terviklikuma vaate õppeprotsessile ja teemade sidumisele tegeliku elu kontekstiga;
- loob sügavama arusaamise ja ainetevaheliste seoste mõistmise;
- toetab senisest paremini ja teadlikumalt autonoomset motivatsiooni.

IV Valikkursuste pakkumine vastab õpilaste ootustele ja vajadustele.

Tagasisidena on tõstatatud vajadus valikkursuste pakkumises teha muudatusi. Muutusteks sunnib ka suurenenud õpilaste arv. Samas osad muudatused ei sisalda ainult kursuste loomist vaid ka laiema huvi loomist valdkonna vastu juba ka koostöös põhikoolidega

Tulemusnäitajad (mõõdikud)	Seotus AK eesmärgiga	PG		Võrdlus riigi keskmisega		Eelmise AK periood		Uus AK periood		
		2022 ¹	2023	2023	võrdlus PG-ga	21 vs 23	3 aasta libisev keskm. ²	Siht 2027	Siht 23 vs 27	
Õpilaste kooliga rahulolu ja kooli maine										
Kooliga rahulolu	I-IV	3,9	3,9	3,3	15,0%	↑	5,0%	13,3%	4,2	↑ 7,5%
Kooli maine	I-IV	4,2	4,4	3,7	17,5%	↑	17,5%	22,5%	4,5	↑ 2,5%
Kas oled kaalunud võimalust õpinguid katkestada, kooli pooleli jätta?	I-IV	4,5							4,5	→ 0,0%
Kas oled kaalunud võimalust sellest koolist lahkumiseks, asumiseks õppima teise kooli?	I-IV	4,1							4,2	↑ 2,5%
Õpilaste rahulolu kursustega	IV		4,2						4,4	↑ 4,0%
Õpilaste rahulolu valikkursustega	IV		4,3						4,5	↑ 4,0%
Õpilaste põhivajaduste rahuldatus (psühholoogilised baasvajadused)										
Autonoomia	I-IV	3,7	3,9	3,4	12,5%	↑	5,0%	7,5%	4,1	↑ 5,0%
Enesetõhusus	I-IV	4,3	4,2	4,0	5,0%	↓	-2,5%	5,0%	4,4	↑ 5,0%
Seotus	I-IV	3,8	3,9	3,8	2,5%	↑	2,5%	0,0%	4,2	↑ 7,5%
Õpistrateegiad										
Vähetõhusad õpistrateegiad	I	3,4							4,4	↑ 25,0%
Tõhusad õpistrateegiad	I	4,4							4,5	↑ 2,5%
Muutuv õpikäsitus - õpilaste hinnangud aktiveerivate õppemeetodite kasutamisele koolis										
Õppetöö mõtestatus	III	2,7	3,4	2,8	15,0%	↑	12,5%	10,0%	3,6	↑ 5,0%
Arengut toetav tagasiside	III	3,4	3,9	3,2	17,5%	↑	12,5%	10,0%	4,0	↑ 2,5%
Individuaalne tunnustamine	III	3,1	3,7	3	17,5%	↑	15,0%	9,2%	3,8	↑ 2,5%
Õpilaste hinnangud õppimisega seotud aspektidele										
Ennastjuhtiv õppimine	I, II	3,3	3,6	3,2	10,0%	↑	7,5%	4,2%	3,8	↑ 5,0%
Kogetud raskused enesejuhtimisega	I, II	3,9							3,5	↑ 10,0%
Ebaedu vältimisele suunatud saavutuseesmärgid	I, II		2,5	2,7	5,0%	↑	5,0%		2,3	↑ 5,0%
Meisterlikkuse saavutamisele suunatud saavutuseesmärgid	I, II		3,3	3,1	5,0%	↑	5,0%		3,5	↑ 5,0%
Toimetulekut toetavad emotsioonide juhtimise strateegiad	I, II		3,3	3,5	-5,0%	↓	-5,0%		3,7	↑ 10,0%
Probleemid motivatsiooni juhtimisega	I, II		3,5	3,8	7,5%	↑	7,5%		3,3	↑ 5,0%
Akadeemiline taastenoõtkus	I, II		3,3	3,1	5,0%	↑	5,0%		3,5	↑ 5,0%
Agentsus	I, II		3,8	3	20,0%	↑	20,0%		4,0	↑ 5,0%

5. Strateegilised eesmärgid

Arengukavas on sõnastatud neli pikaajalist eesmärki, millega saavutada visioon ja missioon. Need on sõnastatud kui tulevikku iseloomustavate olekutena, mille poole püüeldakse.

I Õpilased kasutavad õppimisel tõhusaid õpistrateegiaid.

Soovime arendada õpilaste õppeprotsessi viisil, mis soodustab tõhusate õpistrateegiatega kasutamist nii ainetundides kui ka õppimises tervikuna ning teadlikku õpioskuste arendamist.

Eesmärk hõlmab:

- õpetajate teadlikkuse ja nende õpetamise oskuse tõstmist tõhusate õpistrateegiatega ja õpioskuste õpetamisel;
- õppeprotsessi kohendamist, mis suunaks õpilasi kasutama rohkem tõhusaid ja valima teadlikult vastavalt vajadusele sobivaid õpistrateegiaid;
- õpilaste julgustamist tõhusaid ja sobivaid õpistrateegiaid mõistma ja kasutama;
- vanemate kaasamist, mis aitaks muuta õpilaste ja nende perede uskumusi ja harjumusi õppimise osas.

Probleemi kirjeldus: õpilased on suutelised suhteliselt edukalt tundma ära tõhusaid õpistrateegiaid, kuid mitte niisama hästi ebatõhusaid õpistrateegiaid (TLÜ kooliuuring 2022). Õpetajate hinnangul (töörühmade arutelud) õpetame õpistrateegiaid küll õppimise- ja arengu kursusel, kuid teistes ainetundides mitte piisavalt süsteemselt. Sama näitavad ka kooliuuringu õpilaste antud tagasiside avatud vastused. Samas teame, et tõhusate õpistrateegiatega ja õpioskuste arengu toetamine on kõige efektiivsem lõimituna ainetundidesse.

II Ennastjuhtiva õppija areng on toetatud ja selle toetamiseks on loodud sobiv keskkond.

Noorte enesemääratluspädevuse (minapilt, enda tegevuste juhtimine ja selle alusel oma õppimise ja arengu suunamine) arendamiseks sobivama keskkonna loomine. Õpikeskkond peab soodustama õpilaste keskendumisioskuste parandamist, aja planeerimise oskuse suurendamist ja positiivset suhtumist õppimisse.

Eesmärk hõlmab:

- õpilastele vahendite loomist, mis aitavad neil oma õpiteekonda kaardistada ja planeerida;
- õpilaste julgustamist selgete eesmärkide (nii lühikeses kui ka pikemas perspektiivis) seadmist ja nende täitmiseks tegevusplaanide koostamist;
- oma (õpilane) arengu süsteemset jälgimist kogu kolmeaastase õpiteekonna jooksul;
- peamiselt mentorite väljaõppe tagamist õpilaste toetamiseks enesemääratluspädevuse toetamiseks.

Probleemi kirjeldus:

Õpetajad on märganud (töörühmade arutelud), et õpilased kardavad jätkuvalt teha õppimisel vigu (ühe näitena tunnustatakse pigem tulemust ja mitte õppimise protsessi). On märgata raskusi keskendumisega ning tähelepanu koondamisega. Õpilased ei teadvusta gümnaasiumihariduse mahtu ja sisu, mille tõttu tehakse õppimisel ebasoodsaid valikuid. Samuti on märgata pikemate õpiülesannete puhul ajaplaneerimise oskuse puudust.

III Õpilaste õpikogemus on mõtestatud ja tähendusrikas.

Arengukava perioodil on eesmärk leida võimalused ja piloteerida õppekava õpiväljundite lõimimist koolile sobiva õppe loomiseks, mis ühendab erinevaid õppeaineid terviklikumaks ja igapäevaeluga paremini seotud õpikogemuseks. Igal õpilasel on võimalus osaleda õppeaasta jooksul vähemalt ühel sellisel kursusel. Lõiming peab toetama õpilaste vaimset ja emotsionaalset heaolu, soodustama ennatjuhtivat õppimist ning tugevdama aineülest seoste mõistmist ja ainealaste oskuste praktilist rakendamist.

Lõimingus tuleb koolil leida oma tee ja mõelda, kuidas ja millises mahus lõimitud õpe:

- aitab muuta õppimist tähendusrikkamaks;
- tagab terviklikuma vaate õppeprotsessile ja teemade sidumisele tegeliku elu kontekstiga;
- loob sügavama arusaamise ja ainetevaheliste seoste mõistmise;
- toetab senisest paremini ja teadlikumalt autonoomset motivatsiooni.

Probleemi kirjeldus: HARNO rahulolu-uuringute alusel näeme positiivset muutust õppetöö mõtestatuse aspektis, kuid see muutus ei ole meie hinnangul piisav. Õpetajate arutelud on viinud lahenduste otsimisel suuna lõimingutega seotud lahendustele. Meil on osade õpetajate koostöös tekkinud erineva mahuga mõni hästi toimiv lõiminguprojekt. Samas ei ole need veel muudetavad õppekava osaks (kooli õppekava on lubadus, mida me pakume kõigile õpilastele). Seetõttu tuleb meil veel otsida „oma teed“ eesmärgi täitmisel.

IV Valikkursuste pakkumine vastab õpilaste ootustele ja vajadustele.

Arengukava loomise protsessis tõstatati nii õpetajate kui ka õpilaste poolt vajadus teha muudatusi valikkursuste pakkumises. Muutusteks sunnib ka suurenenud ja suurenev õpilaste arv. Samas osad muudatused ei sisalda ainult uute kursuste loomist vaid ka laiema huvi loomist valdkonna vastu juba koostöös põhikoolidega (näiteks reaal- ja loodusainete suunal). Eesmärgi täitmine eeldab:

- valikkursuste pakkumise täiendamist reaal- ja loodusainete valdkonna kursustega, et tagada parem tasakaal sotsiaal- ja humanitaarainete vahel;
- valikkursuste pakkumise täiendamist ettevõtlikkuse ja ettevõtlusega seotud kursustega (mis võiksid viia ka õpilasfirmade loomiseni);
- valikkursusteste sisus anda rohkem praktilisemat õpet, mille üheks suunaks on võimalus teha täiendavalt koostööd nii kogukonna, ettevõtete ja teiste haridusasutustega;

- võõrkeelte pakkumise laiendamist. Muutused põhikooli õppekavas mis eeldavad täiendavaid valikuid B-võõrkeele pakkumisel toovad täiendava ootuse ka gümnaasiumis uute valikkursuste pakkumiseks.
- valikkursuste pakkumise ja korralduse muutmist, mis toetaks parimal viisil ülikoolide ja ekspertide kaasamist. Õppekorralduses kaaluda näiteks ühe päeva muutmist valikainepäevaks, mil saaks tagada transpordi väljaõppekohta (vajab täiendavaid ressursse transpordi tagamiseks ning toitlustamiseks), täiendava valikkursuste nädala loomist vmt.;
- võimaluse loomist andekate õpilaste õppe toetamiseks.

6. Eesmärkide täitmise tulemusnäitajad

Tulemusnäitajad (mõõdikud)	Seotus AK eesmärgiga	PG		Võrdlus riigi keskmisega		Eelmise AK periood		Uus AK periood		Lisainfo
		2022 ¹	2023	2023	võrdlus PG-ga	21 vs 23	3 aasta libisev keskm. ²	Siht 2027	Siht 23 vs 27	
Õpilaste kooliga rahulolu ja kooli maine										
Kooliga rahulolu	I-IV	3,9	3,9	3,3	15,0%	↑ 5,0%	↑ 13,3%	4,2	↑ 7,5%	Väited: Koolis on huvitav, tunnen ennast koolis hästi, enamasti lähen ma kooli hea meelega.
Kooli maine	I-IV	4,2	4,4	3,7	17,5%	↑ 17,5%	↑ 22,5%	4,5	↑ 2,5%	Väited: Olen uhke, et õpin just selles koolis, soovitsin oma kooli ka teistele õpilastele, minu koolil on hea maine.
Kas oled kaalunud võimalust õpinguid katkestada, kooli pooleli jätta?	I-IV	4,5						4,5	→ 0,0%	Väited: Kas Sa oled kaalunud võimalust sellest koolist lahkumiseks, asumiseks õppima mõnda teise kooli? Mida suurem väärtus, seda vähem on õpilane kaalunud sellest koolist lahkumist. Skaala, kus 1 = kaalun seda sageli; 2 = mõnikord mõtlen sellele; 3 = raske öelda; 4 = üldiselt ma sellele ei mõtle; 5 = pole kunagi kooli vahetamist kaalunud (TLÜ kooliuring)
Kas oled kaalunud võimalust sellest koolist lahkumiseks, asumiseks õppima teise kooli?	I-IV	4,1						4,2	↑ 2,5%	Väited: Kas Sa oled kaalunud võimalust oma õpingud üldse katkestada, kool pooleli jätta? Mida suurem väärtus, seda vähem on õpilane kaalunud võimalust õpingud katkestada. Skaala, kus 1 = kaalun seda sageli; 2 = mõnikord mõtlen sellele; 3 = raske öelda; 4 = üldiselt ma sellele ei mõtle; 5 = pole kunagi kooli vahetamist kaalunud (TLÜ kooliuring)
Õpilaste rahulolu kursustega	IV		4,2					4,4	↑ 4,0%	Väide: Kursus vastas minu ootustele. Esitatud kõigi kursuste keskmine tulemus Skaala 0...5-ni (kooli uuring)
Õpilaste rahulolu valikkursustega	IV		4,3					4,5	↑ 4,0%	Väide: Valikkursus vastas minu ootustele. Esitatud kõigi kursuste keskmine tulemus Skaala 0...5-ni (kooli uuring)
Õpilaste põhivajaduste rahuldatus (psühholoogilised baasvajadused)										
Autonoomia	I-IV	3,7	3,9	3,4	12,5%	↑ 5,0%	↑ 7,5%	4,1	↑ 5,0%	Väited: Tunnen, et saan koolis olla mina ise. Tunnen, et saan õppida nii nagu ise parimaks pean. (HARNO uuring)
Enesetõhusus	I-IV	4,3	4,2	4,0	5,0%	↓ -2,5%	↑ 5,0%	4,4	↑ 5,0%	Väited: Ma tunnen, et saan koolis antavate ülesannetega hakkama. Olen kindel oma võimetes need õpingud lõpetada. (HARNO uuring)
Seotus	I-IV	3,8	3,9	3,8	2,5%	↑ 2,5%	→ 0,0%	4,2	↑ 7,5%	Väited: Kaasõppijad hoolivad minust. Ma saan klassikaaslastega hästi läbi. Teised õpilased aitavad mind, kui seda vajan. (HARNO uuring)
Õpistrateegiad										
Vähetõhusad õpistrateegiad	I	3,4						4,4	↑ 25,0%	Hinnang vähetõhusatele õpistrateegiatele. Koondnäitaja, mille suurem väärtus osutab õpilaste kõrgematele hinnangutele vähetõhusate õpistrateegiate suhtes. Vähetõhusate strateegiate alamskaalal on kokku liidetud nelja vähem tõhusa strateegia vastused ning leiti nende keskmine iga vastaja ja hiljem iga kooli puhul. Strateegiad: õppimise kuhjamine viimasele hetkele, ülelugemine, allajoomine, materjali järjest õppimine. Kasutati skaalat, kus 1 - strateegia on vähetõhus... 5 - strateegia on väga tõhus. (TLÜ õpilasuuring)
Tõhusad õpistrateegijad	I	4,4						4,5	↑ 2,5%	Hinnang tõhusatele õpistrateegiatele. Koondnäitaja, mille suurem väärtus osutab õpilaste kõrgematele hinnangutele tõhusate õpistrateegiate suhtes. Tõhusate strateegiate alamskaalal on kokku liidetud nelja tõhusa strateegia vastused ning leiti nende keskmine iga vastaja ja hiljem iga kooli puhul. Strateegiad: õppimise hajutamine pikema aja peale, enesetestimine, seostamine varasemate teadmistega, materjali struktureerimine. Kasutati skaalat, kus 1 - strateegia on vähetõhus... 5 - strateegia on väga tõhus. (TLÜ õpilasuuring)

Tulemusnäitajad (möödikud)	Seotus AK eesmärgiga	PG		Võrdlus riigi keskmisega		Eelmise AK periood		Uus AK periood		Lisainfo
		2022 ¹	2023	2023	võrdlus PG-ga	21 vs 23	3 aasta libisev keskm. ²	Siht 2027	Siht 23 vs 27	
Muutuv õpikäsitlus - õpilaste hinnangud aktiveerivate õppemeetodite kasutamisele koolis										
Õppetöö mõtestatus	III	2,7	3,4	2,8	15,0%	↑ 12,5%	↑ 10,0%	3,6	↑ 5,0%	Väited: Õpetajad toovad igas tunnis näiteid elust. Uut teemat sisse juhatahes selgitavad õpetajad, kus ja milleks neid teadmisi kasutada saab. Õpetajatel on tavaks kirjeldada õpitava materjali seoseid igapäevaeluga. (HARNO uuring)
Arengut toetav tagasiside	III	3,4	3,9	3,2	17,5%	↑ 12,5%	↑ 10,0%	4,0	↑ 2,5%	Väited: Õpetajad selgitavad mulle, mida ma olen teinud hästi. Õpetajad selgitavad mulle, mida ma saaksin paremini teha. (HARNO uuring)
Individuaalne tunnustamine	III	3,1	3,7	3	17,5%	↑ 15,0%	↑ 9,2%	3,8	↑ 2,5%	Väited: Õpetajad tunnustavad ka nende õpilaste osalemist ja püüdlikkust, kelle õpitulemused jäävad kesiseks. Õpetajad kiidavad nii parimaid õpilasi kui ka neid, kes parandasid oma varasemaid tulemusi. (HARNO uuring)
Õpilaste hinnangud õppimisega seotud aspektidele										
Ennastjuhtiv õppimine	I, II	3,3	3,6	3,2	10,0%	↑ 7,5%	↑ 4,2%	3,8	↑ 5,0%	Kui mõni asi mind tunnis huvitab, siis otsin selle kohta pärast lisainfot, et asjast rohkem teada saada. Kui mõni õpitav asi on mulle oluline, siis õpetajad aitavad mul sellega põhjalikumalt tegeleda. (HARNO uuring)
Kogetud raskused enesejuhtimisega	I, II	3,9						3,5	↑ 10,0%	NB! Neg. väide - madalam hinne on parem Mida suurem väärtus, seda sagedamini tajuvad õpilased raskusi enesejuhtimisega. Unustasin mõne õpiülesande tegemata; Mul oli raske jätta kõrvale meeldivaid tegevusi ja õppimisega alustada; Ärritusin, kui ülesanded tundusid liiga rasked, mõtetud või mitte asjakohased; Lükkasin koolitööde tegemise viimasele minutile enne tähtaega; Unustasin ülesanded lahendades neist mõne osa tegemata; Ütlesin asju, mida hiljem kahetsesin; Unustasin mõned vajalikud õppevahendid koju 7-pallis sageduskaala, kus 1= mitte kunagi, 2 = harva, 3 = pigem harva, 4 = nii ja naa, 5 = pigem sageli, 6 = sageli, 7 = väga sageli. (TLU õpilasuuring)
Ebaedu vältimisele suunatud saavutuseesmärgid	I, II		2,5	2,7	5,0%	↑ 5,0%		2,3	↑ 5,0%	Väited: Kui mul õppides midagi vaesti läks, muretsesin, et olen teiste õpilaste arvates rumal. Kui ma tegin õppides mõne vea, kartsin, et õpetaja ja teised õpilased peavad mind rumalaks. NB! Neg. väide - madalam hinne on parem (HARNO uuring)
Meisterlikkuse saavutamisele suunatud saavutuseesmärgid	I, II		3,3	3,1	5,0%	↑ 5,0%		3,5	↑ 5,0%	Väited: Minu jaoks oli oluline sel ajal palju uut õppida. Üks minu eesmärkidest oli õppida nii palju kui võimalik. Minu jaoks oli oluline sel ajal oma oskusi parandada. (HARNO uuring)
Toimetulekut toetavad emotsioonide juhtimise strateegiad	I, II		3,3	3,5	-5,0%	↓ -5,0%		3,7	↑ 10,0%	Väited: Mõtlen, et selles olukorras on ka häid külg. Mõtlen, et see pole veel maailma lõpp, maailmas on hullemaidki probleeme. Mõtlen, mis on praegu parim, mida saan teha. (HARNO uuring)
Probleemid motivatsiooni juhtimisega	I, II		3,5	3,8	7,5%	↑ 7,5%		3,3	↑ 5,0%	Väited: Unustasin mõne õppeülesande tegemata. Mul oli raske koolitöödega etteantud ajaks valmis jõuda. Mul oli raske jätta kõrvale meeldivaid tegevusi ja õppimisega alustada. NB! Neg. väide - madalam hinne on parem (HARNO uuring)
Akadeemiline taastenõtkus	I, II		3,3	3,1	5,0%	↑ 5,0%		3,5	↑ 5,0%	Väited: Arvan, et saan kooliga seotud stressiga hästi hakkama. Arvan, et oskan koolitööga seotud pingetega hästi toime tulla. (HARNO uuring)
Agentsus	I, II		3,8	3	20,0%	↑ 20,0%		4,0	↑ 5,0%	Väited: Ütlen õpetajatele, kui ma õpitava teema osas abi vajan. Küsin tundides küsimusi, mis aitavad mul õppida. (HARNO uuring)

¹ 2022. aasta andmeid on kasutatud juhul, kui TLÜ õpilasuuringu andmeid ei ole 2023. aasta kohta.

² Kolme aasta libisevate keskmiste võrdlus on leitud AK esimesele aastale eelneva kolme ja viimasele aastale eelnenud kolme aasta keskmiste tulemuste alusel. Libisev keskmine aitab vähendada konkreetset aastal vastanud lennu õpilaste keskmisest oluliselt erinevate tulemuste tõttu tekkivat tulemi arvutamise mõõtmisviga.

7. Strateegia elluviimise põhimõtted ja kooli eripära

7.1. Kooli eripära

Koolile loob eripära kogu arengukava lähenemine. Samas ei kirjelda arengukava juba õppekavas kirjapandut, mispärast on sõnastatud kokkuvõtvalt arengukavas Paide Gümnaasiumi eripära.

- **Gümnaasium kogu Järvamaale.** PG tagab kvaliteetse gümnaasiumihariduse peamiselt Järvamaa ja Kesk-Eesti õpilastele, aga ka kõigile teistele, kes soovivad õppida just PG-s.
- **Õppija valikuvabadus.** Võimaldame õppijatele riikliku õppekava raames võimalikult suurt valikuvabadust oma õppetegevust kavandada, õpitavat valida ja katsetada. Kool pakub mitmekülgseid arenguvõimalusi erinevate ja sisukate valikkursuste ja muu õppetegevusega. PG ei paku traditsioonilist suunaõpet, kuid teatud valdkondades on võimalik õppida süvendatult vastavalt enda valitud valikkursustele;
- **Õppija arengut toetavad mentorid.** PG rakendab ennastjuhtiva õppija kujunemise ja individuaalse arengu toetamiseks individuaalse lähenemisega mentorsüsteemi;
- **Õppetegevuse läbiviimisel on oluline rõhk üldpädevuste ja 21. sajandi oskuste arendamisel.** PG pakub üldpädevuste ja 21. sajandi oskuste arendamiseks sobivat õpikeskkonda. Koolieksamil seotakse ühtseks tervikuks kolme aasta jooksul toimunud karjääriõppe tegevused, töövarjupäevad, väljasõidud jm õppetegevused ning hinnatakse õppija arengut üldpädevuste ja 21. sajandi oskuste kaudu;
- **Kool kogukonnas.** Kaasame kogukonda oma tegevustesse ja loome ka ise õppetegevuse käigus kogukonnas väärtust. Kooli kogukond on meie õpilased, lapsevanemad, õpetajad ja partnerid ning nende osapoolte mõjusfääri kuuluv elu- ja tegevuskeskkond. Koostöö kogukonnaga on seotud üldise koolikultuuri ja õpikäsituse eripäraga, kursuste suunitluse, võimalusega õppida ja panustada kogukonda, praktikaga kogukonnas, ürituste korraldamise ja neis osalemisega, klubiliste tegevusega jmt;
- **Osaluspõhine ja arengut toetav avatud kooli- ja juhtimiskultuur:**
 - loome ja hoiame koolikultuuri, mis lähtub kooli väärtustest ja on rajatud õppijate, õpetajate ning kõigi teiste osapoolte vahelisele lugupidavale, austavale ja kõigi arengut toetavale suhtumisele;
 - arendame arutelukultuuri (sh koostöös Arvamusfestivaliga) sügavamast suundumusest luua argumenteerimisele põhinev juhtimiskultuur ning seame 21. sajandi oskuste puhul fookuse eneseväljenduslikele oskustele;
 - võimaldame õpilastel osaleda sisuliselt kooli otsustusprotsessides ja koolielu kujundamisel.

7.2. Juhtimis- ja koolikultuur

Koolis valitseb koostöine ja toetav juhtimiskultuur, kus osalejad on kaasatud otsustusprotsessidesse ja otsuseid ettevalmistavatesse aruteludesse. Jagatakse kogemusi, analüüsitakse tulemusi ja kavandatakse ühiseid tegevusi. Oluline on põhimõte, et ka õpetaja on juht, kes teeb omas valdkonnas otsuseid ja kellel on võimalus aktiivselt osaleda kooli tervikliku arengu suunamisel. Ühiselt luuakse koolikultuur, kus osalejad tunnevad ennast pädevatena ja saavutavad võetud eesmärgid. Eduka eestvedamise tulemus on tööõnne ja koolirõõmu kasv.

Kooli tulemuslikkuse ja eesmärkide saavutamise hindamiseks täiendatakse pidevalt terviklikku andmete kogumise, analüüsimise ja järelduste tegemise süsteemi.

7.3. Õpikäsituse ja õppesisu

Kestvalt ajakohase õpikäsituse ja õppesisu tagab pidev koostööne mõtestamisprotsess, kogemuste jagamine ja inspiratsiooni ammutamine laiemast õpikogukonnast.

Riikliku õppekava kohustuslike kursuste kvaliteet võimaldab lõpetajal jätkata haridusteed tema valitud õpiteel.

Kooli kohustuslikud kursused võimaldavad kõigil õppijatel omandada teadmisi ja oskusi, mis on olulised ja omased just selle kooli lõpetajale. Kursused toetavad kooli õppekava eesmärkide saavutamist ning on seotud arengukava eesmärkidega.

Kooli pakutavad valikkursused vastavad õppijate erinevatele vajadustele ja haridusnõudlusele. Valikkursused võivad olla nii kooli enda pakutavad kui ka koolivälised. Valikkursuste valik on mitmekesine, need toetavad õppija edasist karjäärivalikut ja võimaldavad ühest küljest õppida tundma erinevaid valdkondi, kuid samas võimaldavad ka teatud valdkondades süvitsi õppimist. Valikkursuste pakkumisel kaasame võimalikult palju vastava eriala eksperte ja partnereid.

Noorsootöö ja muu õppetöö toetavad tegevused toetavad ja mitmekesistavad õppetegevust ning pakuvad õpilastele oskuste arenguks spetsiifilisemat keskkonda. Tegevused toetavad õppesisu paremat omandamist (nt õppekäigud, projektid), tagavad õpilaste üldpädevuste ja 21. sajandi oskuste arengu (nt erinevad üritused, klubilised tegevused, sportmängud), toetavad õppijat edasises karjäärivalikus (nt töövarjutamised, karjääriõppe päevad), väärtusloomet kogukonnas (nt kogukonnapraktika, projektid), võimaldavad võrgustamist (nt koostöö teiste haridusasutustega, riigigümnaasiumitega, koostöö teiste noorsootöö valdkonna organisatsioonidega) jne.

7.4. Kool kogukonnas

Kogukond on koolile oskuste ja teadmiste omandamise õpikeskkond ning kool omakorda võimestab kogukonda ja loob selles ise õppetegevuse käigus väärtust. Kooli kogukonna moodustavad selle õpilased, lapsevanemad, õpetajad, partnerid ning nende osapoolte mõjusfääri kuuluv elu- ja tegevuskeskkond. Seega käsitleme PG kogukonnana esmalt kogu Järvamaad ja avaramas mõttes piirideta keskkonda. Koostöö kogukonnaga on seotud üldise koolikultuuri ja õpikäsituse eripäraga, kursuste suunitluse, võimalusega õppida ja panustada kogukonda, praktikaga kogukonnas, ürituste korraldamise ja neis osalemisega, klubiliste tegevusega jmt.

7.5. Arutelu- ja suhtluskultuur

Paide Gümnaasiumi täiendavaks eripäraks on fokuseeritud eneseväljenduslike ja teiste ühiskondlike muutuste ellukutsumiseks vajalike oskuste arendamine. Neid 21. sajandi oskusi arendatakse igal tegevuslikul, sh kooli juhtimiskultuuri tasandil, luues vastastikku aktiivsed koostöösuhted teiste suhtluskultuuri edendajatega, nagu Arvamusfestival ja partnerid.

Suhtluskultuuri all mõistame meie ühiskonnale iseloomulikke suhtlemisviisi ja selle arendamisele suunatud tegevusi. Suhtluskultuuri kujundamiseks on vajalik **väärtuskasvatus, eneseväljendus- ja argumenteerimisoskused, filosoofiline mõtestamine ja suhtlemist soodustav keskkond.**

Hea **arutelukultuur** algab Paide Gümnaasiumis juhtimisest (nt argumenteeritud juhtimine) ja ulatub läbi kogu õpikeskkonna kõikide suhtlustasanditeni ning on kasutusel metoodiliselt ka vahetu õppetegevuse läbiviimisel.

8. Arengukava muutmine

Järgmise perioodi arengukava eesmärgid ja terviktekst koostatakse ja kinnitatakse enne käesoleva arengukava perioodi lõppu. Arengukava sisaldab samas metoodilist lähenemist, kus kooli pikaajalise vaate hoidmine oleks pidev protsess kogu arengukava perioodi jooksul.